

van Runeto sploh prakticirajo tako, da se najprej sami polaste ženskih, potem jih pa prepuste svojim vojakom. »Le Mouvement Macédonien« našteva dolgo vrsto imen; med njimi sta tudi dve bolgarski učiteljici. Posebno grozne orgije so imeli turški vojaki ob prazniku »bajram«. Naskočili so cele vasi in odpeljali ženske. Vaške predstojnike, ki se ustavljajo, mučijo in zapirajo. Pop Pocer iz vasi Kriklena (kosovski vilajet) je hotel čez mejo. Mejna straža ga je z rodbino ustavila. Ker ni imel denarja, da bi se odkupil, so ga odpeljali v Palanko kot hudodelca; ženo in otroka so si pa turški vojaki pridržali. Cele bande turških vojakov hodijo po deželi in plenijo.

Ruski listi pripovedujejo, da bosta Avstrija in Rusija že te dni predložili Turčiji načrt sprememb, katere zahtevate. Turčija se bo najbrž branila privoliti v take preosnove in utegne celo napovedati boj Bolgariji ali pa Srbiji, ki podpirata makedonske ustaše. V tem slučaju pa Avstrija in Rusija ne bosta mirno gledali, ampak tudi pričeli vojsko proti Turčiji. Nazadnje bo se Turčija vendar morala udati volji proti nji združenih držav.

Rusi se pridno pripravljajo na vojsko. Te priprave obstojijo v tem: 1. Vsi rezervni častniki so dobili zaupno vest od svojih zapovedništev, naj bodo pripravljeni in naj odgovore na vprašanje, ne bi-li hoteli takoj vstopiti v aktivno službo? Ta njihov odgovor da bi »mogel biti v najbližji bodočnosti največje važnosti za njihov položaj«; 2. so se vojna zapovedništva obrnila z istim vprašanjem do vseh onih, ki so več let služili kakor častniki v ruski vojski, pa so iz katerega-koli razloga zapustili vojsko; 3. so vse železniške postaje dobile nalog, naj v najkrajšem času uredijo brzojavne postaje. Vse potrebne predmete vojnih brzojav jim dostavijo vojna zapovedništva.

Državni zbor.

Dunaj, 3. februarja 1903.

Nova vojna postava.

Vojni odsek se posvetuje že celi teden o načrtu nove vojne postave, katero je, kakor znano, vlada predložila državnemu zboru. V tem trenutku, ko to pišemo, se še ne ve, ali bo večina vojnega odseka za sprejem te postave. Deželni brambovski minister sicer obeta primerne olajšave v zadevi vojaških bremen, toda poslanci mu mnogo ne verjamejo. Ker je pa novačen je že blizu in se mudi, da bi se postava sprejela, bi bilo mogoče, da bo vlada državni zbor za nekaj

bosta srečna, ako bi bila Marica res vaša žena?«

»Radi prepira med »Spodnjimi« in »Gornjimi«? Ha! Ako je Marica enkrat v moji hiši, jo bom že varoval. Kar se tiče pa mene, se ne bojim vaših ljudij prav nič. Sicer je pa cela stvar med »Gornjimi« in »Spodnjimi« v naši vasi preneumna. Kakšno smisel ima pa sploh to sovraštvo, gospod župan?«

»Hm, hm! Smisel! Pa to je že enkrat tako.«

»In vi? Ali ste vi župan samo »Spodnjih« in ne tudi »Gornjih«? Ali vas mi nismo volili? Ali je to prav, da vlečete sedaj samo »Spodnjimi«? Pa potrpite! Prišle bodo zopet volitve in tedaj bo pa drugače.«

»Seveda, potem bo pa vaš oče župan. In godilo se bo ravno narobe.«

»Nikakor! Ako bi mogoče bil v resnici župan, bi napravil že temu prepiru enkrat konec, ne pa tako kakor vi, da ga še podpirate.«

»Gospod Koren!«

»To je resnica, gospod župan, drugega nič.«

»Tam so vrata, gospod Koren. Z Bogom!« Jurij si te županove ošabnosti ni mnogo k srcu vzel, temveč se nasmehnil ter rekel: »Saj že grem, gospod župan! Marico pa lepo

časa odgodila, da zamore potem s pomočjo znanega § 14 sama uveljaviti nov vojaški zakon.

Sprememba opravičnega reda.

Cela dva dni in sicer 4. in 6. febr. se je poslanska zbornica pečala s prvim čitanjem predloga krščanskih socialcev in nemške katoliške stranke, da se spremeni opravični red poslanske zbornice. Vse stranke in stranke državne zbornice so pri tej priložnosti po svojih zastopnikih izjavile svoje mnenje o tem predlogu. Nekateri stranke so naravnost rekly, da ne marajo za nobeno spremembo. »Slov. zveza« je po svojem načelniku dr. Šustersiču izjavila, da se naj vpelje v zbornici poslovni red, vsled katerega bo res mogoče delati v prid ljudstva, nikakor pa ne morejo zastopniki »Slov. zveze« glasovati za tak opravični red, po katerem bi zamogle večje stranke še nadalje uganjati obstrukcijo, medtem ko bi se manjšim strankam zamašila usta. V imenu Čehov sta govorila dr. Kramar in dr. Stransky, katera sta se posebno upirala zahtevi nemških strank, da bi Slovani ne smeli v zbornici govoriti v svojem jeziku. Dr. Stransky je v tem svojem govoru zahteval od nemških strank, naj privolijo v pravico vsem drugim narodom, pa bo mir v zbornici. Njegovim besedam so pritrdjevali in ploskali celo katoliški Nemci. Izmed krščanskih socialcev je prav zmerom govoril dr. Pattai in priznal pravico slovan- skih poslancev, da smejo govoriti tudi v svojem jeziku. Vsled tega ga je pa v imenu pruskih Nemcev strastno napadel poslanec Iro, rekoč, da je izdajalec nemškega naroda. Sklenilo se je slednjič, da se v torek, 10. februarja, izvoli odsek 48 udov, kateri ima prej ko mogoče zbornici podati nov poslovni red.

Sprememba državnih zadolžnic.

Naša država je dolžna nekaj nad tri milijarde kron (1 milijarda je 1000 milijonov), v takih zadolžnicah, od katerih plačuje po 4²/₁₀ % ali od 100 K 4.20 K na leto obresti. Zdajšnjemu finančnemu ministru pa se dozdeva, da so te obresti previsoke. Predložil je torej zbornici načrt postave, da se te državne zadolžnice spremenijo v rove, po katerih se bo plačevalo samo po 4 % obresti. Pri zadolžnici 100 K bo tedaj država profitirala 20 v. Vsega skupaj bo vlada pri plačevanju teh obrestih imela mnogo milijonov dobička, ker se bodo obresti znižale. Zgubo bodo trpeli lastniki dozdajšnjih 4²/₁₀ % zadolžnic n. pr. dežele, občine, župnije, cerkve, razne ustanove in drugi, ki jih imajo v svoji posesti. Nekateri poslanci predlagajo, naj se

pozdravim ter ji želim obilo sreče. Bog vas obvari!«

In mirno je vzel klobuk ter odšel. Vendar je še pogledal na dvorišče in pokukal v dekletino sobo, pa nje ni bilo nikjer. Globoko zamišljen je stopal svojo pot naprej.

III.

Ako bi Jurija kdo sodil po zunanosti, da je ostal, kljub vsemu temu, kar se je sedaj dogodilo, hladnokrven, bi se motil. Dobro vzgojen mladenič se je znal premagovati ter bil pripravljen in udan v svojo usodo.

Kako je bilo mogoče, da je ničvreden Marvenov Leopold dobil Marico, dekle, ki je bilo vredno boljšega človeka? Da je dobil Leopold od župana roko njegove hčerke, ni bilo čuda, akoravno je bil zadolžen, ker so imeli vmes tudi besedo drugi kmetje, ki so bili z »Razbijačem« v prijateljstvu, to se pravi, z njim v sorodstvu. Sovraštvo, ki se je po cerkvenem shodu z »Gornjimi« in »Spodnjimi« povečalo, je bilo krivo možitve Marice z Leopoldom.

In Marica?

Akoravno je Jurij sprevidel, da je zastoj misliti na ljubo zvezo z drugim dekletom, vendar ni mogel verjeti, da bi se Marica

obrestna mera še bolj zniža na primer na 3³/₁₀ % ali celo 3¹/₂ %. Brez dvoma se bo v kratkem zdajšnja obrestna mera s 4²/₁₀ % znižala na 4 %.

Vojska?

Grozovitosti, katere počenjajo Turki v Makedoniji, so strahovite. Rusija in Avstrija so se zedinile v tem, ker so zahtevale, da se mora konec storiti tem groznim moritvam kristijanov. Turčija pa noče o tem nič slišati. Veliko več se naznanja iz Carigrada, da mora 240 tisoč turških vojakov odriniti v Makedonijo. Mogoče bi torej že bilo, da Avstrija in Rusija ne bosta mirno gledali, kako Turki neusmiljeno koljejo kristijane.

Mladočehi.

Mladočehi so sklenili, da za zdaj opustijo obstrukcijo, dokler se ne reši nova vojna postava, nov opravični red za zbornico in sprememba državnih zadolžnic. Tudi med seboj so se zopet pogodili in postavili poprejšnjega svojega načelnika dr. Pacaka na njegovo prejšnje mesto.

Sprememba državnih 4.2 % obveznic.

V torek, dne 10. februarja se je vršilo prvo čitanje vladnega predloga zastran te spremembe. Oglasile so se k besedi razne stranke, izmed Slovencev dr. Ploj. Odločno je pobijal ta predlog Dalmatinec Bianchini rekoč, da bodo pri tem silno škodo trpeli tamošnji dobrodelnici zavodi, cerkve in občine. Djal je, da vse postave, katere se na Dunaju kujejo za Dalmacijo, so v škodo njihovi deželi. Treba, da se Hrvati postavijo na lastne noge. Osobito bi moral se upirati nakani, če se obresti od teh državnih zadolžnic znižajo pod 4 %. Finančni minister je še zagovarjal vladni načrt, ki se je izročil proračunskemu odseku.

Dopisi.

Ljutomer. (Šolsko podporno društvo.) V minuem tridesetletju se je za ubožne otroke na Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru s pomočjo blagih šolskih prijateljev in dobrotnikov že mnogo dobrega storilo; omenimo le dve hvalevredni napravi v korist ubožne šolske mladine, namreč prireditve šolskih božičnic za priskrbovanje obleke in obuvala in pa prireditve šolskih tombol za priskrbovanje učnih pripomočkov ubožnim šolskim otrokom. Božičnice niso popolnoma dosegle svojega dobrodejnega namena, kar tudi ni bilo mogoče pri tolikem številu šolskih otrok (8 razredov) in vsled tega je moralo šolsko vodstvo za svoj trud prenašati

udala v to zvezo s surovim, nasilnim in lahkomišelnim Leopoldom. Spoznal je, da se mu zato ni pokazala, ker je bila hudo pretresena o sklepu očeta. Da pa je na skrivnem poslušala njiju pogovor, ni bilo nobene dvombe.

»Dobro!« reče sam pri sebi. »Kakor sem ji povedal, da jo ljubim in da se na mene sme zanašati, sem tudi storil, kar sem storil, kar sem mogel storiti — vsiljeval se ne bom. Ako vzame v resnici Leopolda, potem pa mene tako ni bila vredna.«

Nič ni več poskušal priti z njo v dotiko, dobil pa ni tudi od nje nobenega poročila. Videl jo je v cerkvi večkrat in tudi na potu; ako ga je opazila, pogledala ga je po strani. Ali je bil morebiti to kak odgovor? Mogoče — mogoče tudi ne. Kdo naj razume dekliško srce?

Nekega dne bi jo moral ravno srečati v spremstvu njenega očeta in Leopolda. Zaničljiv pogled Leopoldov ga je zabolal tako, da se je obrnil ter odšel nazaj, da ni šel mimo njih. Ko bi ostal, bi videl, kako žalostno in shujšano je Marica izgledala. In tudi bi se ne mogel veseliti »Razbijačeve« zmage, da bi ga ne kaznoval kar na cesti, in tako bi prišlo do pretepa. Tega pa Jurij ni hotel.

* * *

še marsikatero bridko nevhvaležnost od strani nekaterih nezadovoljnih starišev; zato smo že nekaj let sem opustili prireditve božičnic, obdržali pa smo vsakoletno šolsko tombolo, ker vsako leto ob začetku šole se vedno ponavljajo prošnje starišev: »Prosimo za knjige i. t. d.« Stroški za nakupovanje učnih pripomočkov pa se leto za letom veksajo, tako da zraven vsakoletnega prispevka krajnošolskega fonda v znesku 100 K za ubožne otroke tudi dohodki tombole več ne zadostujejo.

Ker se tedaj stroški za ubožne šolske otroke zmerom veksajo, začeli smo premišljevali, kako bi bilo mogoče podporna sredstva pomnožiti. Šolski in učni red sicer velja v §§ 5, 72 in 80, naj krajni šolski svet za to skrbi, da ubožnim otrokom pripravijo vse šolske potrebščine tisti, katere veže postava, a s temi paragrafi ne pridemo naprej; pomagati si moramo na drugi način.

Uvažujoč te okoliščine poprijel se je krajni šolski svet gosp. Kukovec podporne organizacije. Povabil je nekatere ljubomernike, naši šoli naklonjene gospe in gospode na dan 9. nov. 1902 k posvetovanju o novem načrtu podpornega delovanja. Slišalo se je več nasvetov, a končno je obveljal nasvet gosp. ravnatelja Robiča, naj se osnuje podporno društvo, kateremu se izroči vse podporno delovanje. Takoj se je izvolil osnovalni odbor z nalogo, da sestavi društvena pravila. Odbor je to delo izročil gospodu ravnatelju, kateri je v odborovi seji dne 15. dec. 1902 poročal o načrtu pravil, in ta je bil sprejet z nekaterimi izpremembami. Pravila so bila predložena dne 22. dec. 1902 c. kr. namestništvu, katero je z odlokom dne 3. jan. t. l. št. 54325 ustanovitev društva na podlagi predloženih pravil brez zadržka dovolilo. Ustanovni zbor se je vršil v nedeljo 1. t. m. v restavraciji g. Kukovec; vdeležilo se ga je lepo število članov, ki so že poprej svoj pristop oglasili. Začasni predsednik ravnatelj Robič pozdravi navzoče, razloži jim pomen in namen novega društva, želeč mu mnogo lepih uspehov. Po prečitanih potrjenih pravil in vsprejemu novih članov, vršila se je volitev društvenega odbora, v katerega so bili enoglasno izvoljeni naslednji gg.: predsednik ravnatelj Robič, podpredsednik Kukovec, blagajnik dr. Chloupek, tajnik Karba Janko, ekonominja gospa Ivančič, odborniki: č. g. Srabočan in Čagran, namestniki: dr. Grossmann, gospodična Razlag in g. Zacherl. Predsednik izjavi, da bode glavna naloga odbora, nabirati društvenike in podporna sredstva in z vsemi močmi delovati na prosih društva. Zahvaljujoč se zborovalcem za njih

Kmalu nato je bil vojaški nabor. Jurija so spoznali za sposobnega in njemu je bilo to ljubo. Tako bo vsaj v časti zapustil Plešnice in ne bo mu treba biti priča poroke njegove nezveste Marice.

»V imenu božjem!« reče in zatakne bel listek za klobuk

In ta listek tako prav,
Da cesar ga je vzel.

»Ne spuščajte se v noben prepir s »Spodnjimi«; bodite vi pametnejši. Prišel bo že čas, da jim odračunimo«, je rekel svojim pri slovesu.

Zapustil je domačo vas in se podal k svojemu polku. Drugi novinci so pevali vesele pesmi, da se vsaj nekoliko raztresejo, a Jurij je bil najraje sam in molčal. Sam je šel, čisto sam, nikdo ga ni spremljal, nikdo mu ni dal šopka v slovo. Saj je tako najlažje premišljeval svojo usodo. Pot ga je peljala skozi gozd, kjer je preživel v otročjih letih mnogo veselih ur. In stoprav v tem gozdu je stresal z glavo, kot bi se hotel otresti nadležnih misli in zakrožil:

Ne jokaj ljubica,
Čez osem kratkih let,
Če bova še živa,
Se bova vidla spet.

(Dalje prihodnjič.)

vdeležitev zaključil je predsednik ustanovni zbor. — Glavne točke društvenih pravil s pozivom k pristopu priobčimo prihodnjič. Upati je, da si pridobi to novo za ljubomernsko Franc Jožefovo šolo velevažno društvo mnogo članov in blagih podpirateljev. V to pomozi Bog!

Iz konjiškega okraja. (Narodno spanje) se razven zimskega kaže pri nas ne le zdaj v zimskem času, temveč tudi v poletju, in napredka skoraj nikjer ne vidimo. Saj je naš okrajni šolski svet popolnoma v rokah naših narodnih nasprotnikov. V konjiškem trgu si je »Čitalnica« sicer pripravila svoj lastni dom in tam imamo najimovitejšo slovenske posestnike, a njih delovanje v narodnem oziru je tako razcepljeno, da se pri občinskih volitvah niti na volišču prikazali niso, dasiravno bi v prvem razredu bili lahko že sijajno zmagali. Uradovanje je pri politični ekspozituri in tudi pri c. kr. sodnji večidel vse nemško in tako še pri mnogih županstvih ter tu in tam še pri župnijskih uradih. Nova železnica, ki že deset let vozi iz Poljčan do Konjic, tudi ni narodnega življa obudila, pa ga tudi ne bo, saj nam še na postajah slovenskih imen ne privoščijo in vse se kliče v edino zveličavni nemščini, kakor bi se tukaj sami Nemci vozili. Letos pa se ustanovi dne 1. okt. v Konjicah za naš lep okraj posebno okrajno glavarstvo in zdajšnji voditelj okrajne ekspoziture, g. Weiss pl. Schleussenburg, bi gotovo rad kar dve stopinji višje zlezel in kar c. kr. okrajni glavar iz komisarja postal, pa sliši se, da on vpliva na vplivnega gospoda v Konjicah, da bi on povzročil posebno prošnjo, podpisano od vseh župnijskih in županskih uradov na c. kr. namestništvo, da se ta gospod, ki si je neki za čas svojega uradovanja tukaj vsestransko zaupanje pridobil, okrajnim glavarjem imenuje.

Mi pa opozarjamo vse prebivalce konjiškega okraja, da si moramo želeči kakega odločno katoliško in slovensko mislečega moža na to odlično mesto povišanega, ne pa moža, ki ni v verskem oziru ne krop ne voda, v narodnem pa odločen Nemec, ki ni slovensčine niti v besedi zmožen, kaj se le v pisavi. Ni dosti, da imamo v Celju, Ptuj, Ljutomeru, Brežicah itd. same narodne nasprotnike kot okrajne glavarje, ozir. voditelje, nam od nasprotne strani poslane, bomo sedaj še sami prosili nam znanega nasprotnika c. kr. namestnika Clary-ja, da nam pomaga moža povišati, kateremu je naš narod le zato tukaj, da mu pomaga njegove narodne pravice prezirati. Saj tudi na slovenske prošnje, kakor slišimo, nemško odgovarja! Smo res že tako daleč prišli, da bomo kot sužnji naših nasprotnikov tiste pozdravljali, kakor nekaj pri Rimljanih gladiatorji: morituri te salutant. Zalostna majka Slava!

Iz Vojnika. (Mladinska*) slavnost) Na Svečnico popoldne je bila pri nas velika stiska, ki pa je vendar vsakega rodoljuba v srce razveselila. Naša mladina je namreč priredila mladinsko slavnost, in vsled te je prišlo v šolskih prostorih do tolike stiske, kot doslej še pri nobeni prireditvi v Vojniku. Vprašate, kako se je slavnost vršila? Najprej so dekleta igrale »Sv. Nežo«; pristne Rimljanke so nastopale — vsake sorte, kuker si jih le misli! — izza dobe grozovitega Dioklecijana. Da nam niso pri igri zveneli na uho slovenski glasovi, bi se nemara bil kak latinščine več jezic začel kar obračati po latinski... To uprav rimsko kretanje, pristna rimska oprava, zelo resna, drugod spet prav živahna igra — vse to smo občudovali, posebno pa še prizor, ko so se koncem igre, ob smrti Emerencijane, v ozadju prikazale malo prej umorjene device-mučenice v svoji nebeški lepoti. — Nič manj nas ni zadovoljila druga igra: »Vedeževalka«, ki so je predstavljali prav spretno domači fantje; bili so skoro vsi še-le prvi-krat na odru, a s svojo neprisiljeno igro so

*) Ne mladeniška, kakor jo je »Slov. Gospodar« pomotoma naznanil. (Opomba uredništva.)

nam podali izredno zabavo. Dobra je bila ob koncu te igre opomba, da se tudi po vojniški okolici potepa neka vedeževalka, v katero je še dokaj Vojničanov čisto zaverjenih, namreč nemškutarija, ki se zdaj par let že imenuje »Štajerc«. — Eno bi pred vsem želeli, namreč, naj bi naša mladež nikdar več ne pozabila opominov »slavnostnega govora«: naj bode zavedna krščanska in narodna mladina, njen ponos pa izobražen um, krepka volja in delo ter plemenito srce! K temu je pozivala tudi deklamacija Gregorčičeve pesmi: »Naš čolnič otmimo«. — Peli pa niste nič? — O počajte, in še kako! Rad bi povedal, katera izmed 6 pesmi vspeveda je bila lepša, pa ne morem: ali ljubka »Planinarica«, ali pa »Kukavica«, ali resno-mila »Nazaj v planinski raj«? Morda pa so bile vse — najlepše! Res lepe sadove nam je že parkrat, zlasti pa to Svečnico pokazal naš mladi ženski in mešani zbor. Ko se mu polagoma glasovi še bolj ugledajo in ublažijo, pričakujemo od njega še obilo lepega. — Taka je bila naša mladinska slavnost. Pomenja nam, če se ne motimo, lep korak naprej v probuji našega ljudstva!

Iz Rožne doline pri Malinedelji. Ze v zadnjem listu Vam je, gospod urednik, neki rodoljuben mož poročal nekoliko o zborovanju našega bralnega društva, vendar ravno isto, kar bi vsakega najbolj zanimalo in kar bi to naše društvo v njegovih razmerah malo presvetilo, Vam tisti dopisnik ni poročal. Hočem Vam torej jaz! Tam se Vam je reklo, da društvo hira. Zakaj? Ne zato, ker je tajnik, blagajnik in knjižničar jedna oseba, ampak ker se je naš gosp. Cvahte, ki je tista jedna oseba, premalo za društvo zanimal. Namesto, da bi naše može in fante k pristopu navduševal, jih je s svojim hladnim obnašanjem odvrčal. Ako so fantje prišli, da bi čitali časopise, ali so si celo upali za kako knjigo poprositi, tedaj je mrmral in mrmral. Gosp. Slana, predsednik društva, je hvalevreden mož, on in še nekoliko drugih je, ki se za društvo trudijo, toda vse kar ti može storijo, ne najde pravega pospeševalca, in to je vzrok, da je sedaj le samo okoli 15 družnikov. Kako se je neki vršilo to zborovanje? Pred volitvijo novega odbora, ki pa se zaradi obstojčih zmešnjav nikakor ni izvršila, je društveni predsednik Slana pozdravil odbornike, kakor druge, ki so bili navzoči, in posebej še gospoda inženjerja Lupša, ki je ravnokar prišel iz Koroške. Potem je gosp. Cvahte podal kratek pregled društvenega življenja od njegovega postanka do letos, nato je izročil govornik besedo g. inženjerju Lupšu, kateri je bil povabljen spregovoriti nekoliko besed o razmerah našega kmetijstva. Primanjkuje prostora, da bi orisal ta lep govor našega inženjerja, le toliko naj bo rečeno, da se nam je prav dopadel; dokaz temu je bil gromoviti »živijo«, ki smo mu ga jednoglasno zaklicali v zahvalo. Potem se je vršila volitev novih odbornikov, ki je trajala do trde teme, toda doseglo se ni nič, ker se je delala sitna zmešnjava. Zborovanje se je razšlo, in jaz jo potegnem proti g. Rantašu, da se malo pokrepčam s čajem, kateri se tamkaj dobi. In koga najdem že naprej pri mizi? Gosp. inženir Lupša čaka in čaka ter pravi: »No, pa danes ne bo nikogar?« Morale bi namreč biti vaje za veselico, ki bi se imela vršiti 8. svečana. Ali Božič, Marinič in Kranjc so poslali svoje uloge za gledališko igro nazaj. Veselica je torej po vodi splavala. Pa to še ni vse, tudi primerne sobe ni bilo. Drugod se vršijo take veselice navadno po šolskih sobah, ali pri nas Malonedeljanih to ni dovoljeno, ker g. Cvahte tega ne trpijo!

Sedaj pa z Bogom, gospod urednik. Mislim, da veste dovolj. Samo to še bi Vam imel povedati, da sem na Svečnico videl našega »Puščavnika iz pekla«, kako je krevsal mimo okna moje kočice v Rožni dolini. Na rami je nesel puško in na hrbtu lovsko torbo. Z obraza pa se mu je bralo, da je šel v

Radoslavce na lov. Bog mu daj srečo, nam pa lepo poročilo!

Novi naseljenec v Rožni dolini.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Naši poslanci pri delu. G. Robič in tovariši so stavili nujni predlog za podporo občinam: Jelovec, Makole, Sv. Ana, Dešno, Stopno, Pečke in Stattenberg, ki so jih v preteklem letu obiskale različne uime. G. Žičkar s tovariši je stavil enak nujni predlog za občine Sv. Vid pri Planini in Zagorje, ki so zaradi lanske slabe letine sila potrebne podpore. Vitez Berks je izročil železniškemu ministru izjave interesentov glede prispevkov za podaljšanje kamniške železnice do Polzele in zgradbe stranske proge v Gornjigrad ter razložil pomen in važnost te proge. Minister Wittek je odgovoril, da v kratkem odredi trasiranje te proge, ker so tozadevni pogoji izpolnjeni. Štajerski slovenski poslanci Berks, dr. Ploj, Robič, Žičkar so vložili interpelacijo na pravosodnega ministra zaradi zapostavljanja slovenskega jezika pri državnih pravnistvih.

Promocija. V torek, dne 10. svečana t. l. je promoviral na graški univerzi gospod Tone Gregorec doktorjem vsega zdravilstva.

Iz pošte. Poštni in brzojavni upraviteljici gospici Julija Košelj v Št. Juriju ob juž. žel. je podeljeno mesto poštarice v Podčetrtku.

Poroke. Dne 8. t. m. se je poročil v Mariboru urednik g. Ferdo Leskovar z geo. Ano Malner. — Poročil se je 9. t. m. g. Štefan Beloglavec, železniški uradnik v Bruku na Zg. Štajerkem, z gospodično Matildo Bračko. Poročil ju je v tukajšnji frančiškanski cerkvi njih sorodnik č. g. Ev. Vračko, kapelan na Vranskem. — V ponedeljek, dne 9. t. m. se je poročil v Ptuj gosp. Martin Planinšek, odvetniški uradnik v Mariboru z geo. Ciliko Amon. — Dne 14. t. m. bo v Mariboru poroka g. dr. Ferd. Müller, odvetniškega koncipienta v Ljubljani, s hčerko tukajšnjega notarja dr. Firbasa, geo. Piniko Firbas. — Vsem želimo: Bilo srečno!

Mariborske novice. Infanterist Janez Žagovec 12. stotnije, 47. pešpolka je prišel v ponedeljek zjutraj malo natrkan v vojašnico ter se je hotel s svojo puško ustreliti. Zadel je samo v desno roko in ramo. Prenesli so ga v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da rane niso nevarne. — Sodnji je izročila tukajšnja policija 20 letnega Franca Bek, dni-narja iz Plipic, okraj Radgona. Imenovani je razsajal po ulici ter je policaju, ki ga je opominjal, naj miruje, žugal z nožem. — Trgovskemu pomočniku Anton Seidler je nek uzmovič ukradel pri zabavi dne 8. t. m. pri Götzu zimsko suknjo. — Zavoljo hitre vožnje je naznanjen izvošček Franc Trafella. — Šestnajstletna deklica Jožefa Bračko v Pobrežah pri Mariboru je porodila trojčke. Otroci so kmalo po porodu umrli. — Da je prodajala na trgu mleko, pomešano z vodo, so zasačili 35 letno Marijo Čeh, dekle pri posestniku Sorec pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Naznanjena je sodnji. — V torek, 3. t. m. se je ustrelil v Mariboru okrajni tajnik iz Brucka na Litavi Jožef Erjavec. Vzrok so baje poneverjenja. — V soboto je bila v Mariboru značilna razprava. Toženih je bilo več v mariborski kaznilnici zaprtih kaznjencev, ker so se 25. septembra l. l. grdo stegli. Povod pretepu je bil ta, da je pet Kranjcev zahtevalo, naj z njimi zaprtih 17 Štajercev slovenski govore, češ, da jih sicer pobijejo. Prišlo je do pretepa in konec je bil ta, da je v soboto petim kaznjencem bila prisojena kazen od osmih mesecev do enega leta. — Dne 15. t. m. obhaja katoliško delavsko dru-

štvo jako slovesno papeževo jubilejno slavnost.

Pekre pri Mariboru. Tukajšnja nemškutarska šola je imela po novem letu svojo božičnico, ker se ista ni smela vršiti o božiču zaradi nalezljivih bolezni, ki so med šolarji razsajale. Delile so se reči, za katere se je denar nabiral tam v Berolinu. Nadučitelj Wesiagg, boljše mislimo Bezjak, ima celo tam v Berolinu v nemškem cesarstvu svoje prijatelje. Mi bi mu svetovali, naj bi tudi on tja odšel, nihče ne bo točil solz za njim in v naši občini bi tudi bilo manje skrbi in plačevanja. On je namreč, ki s svojim podpirateljem dr. Reiserjem nalaga občini toliko stroškov in davkov na hrbet. Zdaj si povsod pete brusi, da bi se na tamošnji šoli ustanovil tretji razred. Seveda nima za to postavno število otrok in tudi ne primernih prostorov, ali to njega ne briga. Ker je šola nemška, mora tretji razred dobiti in s tem prizadetim občinam nove davke nakladati. Čujte, kako on slovenske otroke za to šolo lovi! Ko je razdelil že učencem darila, zagrabil je tudi v roko sladkarij ter jih delil med navzoče slovenske matere, ki so pripeljale male otroke seboj, z besedami: »To imate tudi vi, da bodete k meni v šolo pošiljale vaše otroke.« To so tedaj sredstva, s katerimi nadučitelj lovi otroke za šolo, v koji se otroci svoji materinski izneverijo in v kateri se ne sliši slovenska beseda učiteljev, da jim je celo prepovedano, pozdravljati in med seboj občevati v materinem jeziku. Slovenske matere, ne dajte se pregovoriti z lepimi besedami, ne pošiljajte svojih otrok v šolo, kjer se vam izneverijo, kjer podučujejo učitelji, ki zamujejo vaš jezik. Sicer pa za danes dosti. Prihodnjič hočemo še malo natančneje razmere na tej šoli razjasniti.

Razpisana je prodajalnica duhana v Račah. Dotične prošnje se morajo poslati c. kr. finančnemu ravateljstvu v Maribora do 6. marca 1903. Vložiti je 70 K varščine.

Otrok z dvema imenoma. Avgusta meseca lanskega leta so našli v Št. Ilju na nekem vozu majhnega otroka. Ker niso mogli izvedeti za starše, so ga krstili z imenom Marija Wagen in občina ga je daladomačemu občinskemu slugi na hrano. Zdaj pa so se našli starši, ki so izpovedali, da je bil otrok krščen na ime Ivano ter je hči zakonskih Pleteršek v Št. Juriju ob Pesnici.

Ogenj. Na Sladki gori pri Cmureku je zgorela dne 9. t. m. viničarija Henrika Lipp. Posestnik je bil zavarovan.

Radenci pri Kapeli. Občinsk. uradu v Radencih je naznanil neki Nemec željo, da bi si urad preskrbel nemški pečat. Gospod občinski predstojnik je to željo naznanil občinskemu zastopu v seji dne 1. febr., a občinski zastop z vrlo narodnim predstojnikom vred je to nespametno željo, ki ne spada več v sedanje narodno zavedne čase, s pomilovalnim zasmehom zavrgel. Tako je prav!

Ptujske novice. Občinski tajnik Ernst Schalaun je zbolel na umu in so ga prepeljali v Gradec. — Fanta Mihael Mislak in Valentin Medved iz Šikol, ki sta se ustavljala železniškemu čuvaju Janezu Beribak, ker ju je nagnal raz železnični tir, sta tukaj zaprta. — Dne 4. t. m. so prignali lovskega tatu Mihaela Vajda iz Bukove, ker je rad zajce in fazane streljal.

Sv. Vid - Leskovec. Pošta se odpelja zanaprej iz Ptuja proti Sv. Vidu in Leskovcu ob 1/4 12 dopoldne.

Trije otroci zgoreli. V Gruškovcu pri Ptuj so zgoreli trije otroci zakonskih Franc in Neža Pelič. Dne 3. t. m. sta odšla imenovana od hiše ter sta zaprla v hišo svoje otroke, 6 letno deklico, 3 letnega fanteka in dojenca v zibelki. Ko je prišla žena domov, našla je sobo polno dima. Planila je v sobo ter našla otroke strašno opečene na tleh. Najbrže so se ponesrečeni otroci igrali z užgalicami ter se jim je užgala obleka in postelja.

Nove slovenske posojilnice se snujejo v Kozjem in Rogatcu.

Zgorel je mlin na ladiji Simona Tement v Zabovcih. Posestnik, ki ni bil zavarovan, trpi škodo za 3000 K. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

Pri Sv. Tomažu blizu Ormoža se ustanovi orožniška postaja.

Celjske novice. »Zveza slovenskih posojilnic v Celju« bo obhajala letos meseca aprila dvajsetletnico svojega obstanka. — V korist delavskemu domu se igra v nedeljo, dne 15. svečana, v Narodnem domu burka s petjem: »Občinski tepček«. Začetek ob 7. uri zvečer. — Za Celje in okolico se bode ustanovila narodna požarna bramba. Načelstvo prevzame g. J. Sušnik, grajšček na Lanovžu.

V celjski okolici se vršijo slovenski zaupni shodi, da se ljudstvo opozarja na zvijače celjskih nemčurjev in začne z vsemi močmi delovati za ojačenje slovenske obrti in slovenskega trgovstva.

Nagrada vinogradnikom. Poljedelsko ministerstvo in štajerski dežel. odbor sta dovolila za l. 1902 po 2030 K nagrade manj premožnim, vendar marljivim vinogradnikom v breziškem okraju, kateri so po trtni uši uničene vinograde vnovič z ameriškansko trto nasadili in vzorno obdelali. Od tega zneska je dobil okraj Kozje in Sevnica 1750 K, katere je okr. glavar iz Brežic med 25 vzornih vinorejcev razdelil. Vrlim kmetom je ta dar dobro došel, kajti omenjena okraja sta bila zadnja leta od mraza in toče večkrat poškodovana.

Umrli je dne 8. t. m. Jurij Kolenc, posestnik hotela »Lloyd« v Brežicah v 67 letu svoje starosti.

V Brežicah se je ustrelil umirovljeni učitelj g. Hahn.

Nemška šola v Brežicah. Nemci sami zmerjajo po svojih listih šolsko poslopje, v katerem je nastanjena nemška šola. To je pač tehtno svarilo za starše, naj ne pošiljajo svojih otrok v nemško šolo!

Nesreča. V Zabukovju pri Brežicah se je podrlo drevo na 18 letnega hlapca Antona Požun ter ga tako ranilo, da je kmalu izdahnil svojo dušo. — Dne 6. t. m. je udaril konj posestniškega sina v Gaberjah pri Brežicah tako nesrečno, da se je takoj mrtev zgrudil na tla.

V Prevorju imajo občinskega slugo, ki včasih rad pokaže, da zna tudi nemški. Narodni občinski zastop mu bo vse nepotrebne dokaze svojih jezikovnih zmožnosti gotovo korenito zabranil.

Kako se novo vino 1902 prodaja? V sredo, dne 4. svečana je bila licitacija vina v Silberbergu pri Lipnici. Tamkaj je bilo čez 40 vinskih kupcev, in se je tamkaj pridelano vino prodajalo: zmešano bele vrste po 40 do 50 v liter, burgundec po 50 v, ruländer po 65 v, zelenič (silvaner) po 54 v, traminer po 77 v, rudeče vino po 48 v. Iz Kamnice pri Mariboru: šipon (mosler) po 50 v, muškatelec po 64 v. Od Sv. Petra pri Mariboru: šipon (mosler) po 55 v, kapčina (Köllner) po 45 v, laški rilček 56 v, zelenič (silvaner) in muškatelec po 64 v. Iz tega je razvidno, za kako lepo ceno se naše vino lahko proda. Priporoča se, da bi naši vinorejci malo pa dobre vrste sadili, ter potem vsako leto posebej brali, posebno laški rilček, zelenič (silvaner), beli burgundec, traminec, in na visoki skalnati zemlji tudi muškatelec in seve šipon (mosler). Slednji je pri nas najbolj rodovit. Krog kraja bi se svetovalo nekaj kapčine (Köllner), črno grozdje, ta je zelo rodovitna in daje precej dobro vino. Na enem oralu ameriškanskih goric se lahko dobi 22 do 24 polovnjakov vina.

V Konjicah je dne 11. t. m. nenadoma umrl, od kapi zadet, g. notar Martin Kocbek. Pogreb se vrši jutri v petek. Pokojnik je bil plemenitega mišljenja, blag človek in značajan narodnjak. Zapušča udovo s petimi